

Tolkningsanvisningar för foderanalyser: Idisslare ©Jenna Hartojoki

ANALYSVÄRDE Enhet Metod	FÖRKLARING/BETYDELSE I UTFODRINGEN	MÅLVÄRDEN (observera enheterna)
Torrsubstans (ts) g/kg 24 h, torkning 80 °C	Beskriver den mängd av fodret som är kvar, om allt vatten avlägsnas. Fodrets näringshalter och värden som gäller ensileringskvaliteten meddelas i kilo av torrsubstansen. Målvärdet för torrsubstansen i idisslars foder är beroende av skördemetoden.	Färskt foder 220-250 Förtorkat ensilage: silostuka 250-350 Rundbal 350-450 Torn 300-400
D-värde g/kg ts NIR-metoden	Visar andelen smältbara organiska beståndsdelar i fodrets torrsubstans. D-värdet kan anses vara det mest betydelsefulla enskilda analysvärdet. Skördetidpunkten har betydelse för vallfodrens D-värde. I början av sommaren sjunker D-värdet med ca 5 g/kg ts/dygn. D-värdet bör dock inte vara den enda bestämmande faktorn för slåttern, om foderarealen är knapp.	Köttnot och mjölkkor: 680-700 Kvigor över 6 månader: <650 Kalvar yngre än 6 månader:>680 Får 680-700
Råprotein g/kg ts NIR-metoden	Värdet visar fodrets proteinhalt. Proteinhalten beror på kvävegödselgivans storlek, växtslaget och vallens skördegrad.	Köttnot och mjölkkor 130-160 Kalvar 140-160 Får 130-170
Fiber (NDF) g/kg ts NIR-metoden	NDF, dvs. neutral detergent fiber, visar totala andelen fibrer i fodret. Fibrer ökar mängden material i vommen, upprätthåller vommens funktion och aktiverar idisslingen. Ett stråigt foder innehåller mycket fiber, och dess smältbarhet är också rätt svag. Ensilagens fiberhalt ligger vanligen i intervallet 540-580 g/kg ts.	Minst 25 % av torrsubstanskonsumtionen
Aska g/kg ts NIR-metoden	Visar de mineral som finns i foderprovet. Om andelen aska ligger betydligt över målvärdet, innehåller provet troligen jord. Jordpartiklar i fodret sänker dess smältbarhet.	Vallväxter 80 Balväxter 100
Energivärde ME-värde MJ/kg ts Beräknat	Beskriver det analyserade foderpartiets energihalt per kilo torrsubstans. Värdet är beräknat på basis av D-värdet. Den tidigare använda foderenheten (fe) påträffas i äldre litteratur. Foderenheter omvandlas lätt till megajoule genom multiplikering med 11,7.	10,8-11,2
AAT-värde g/kg ts Beräknat	AAT, dvs. aminosyror som absorberas i tunntarmen, beskriver hur mycket mikroprotein som passerar vommen och som absorberas i tunntarmen.	80-85
PBV-värde g/kg ts Beräknat	Proteinbalans i vommen visar om det finns tillräckligt med protein i fodret för vommikrobernas behov av kväve. Proteinbehovet är tillräckligt för mikroberna om PBV-värdet är positivt. Om värdet är negativt tillsätter man foder med positivt PBV-värde i foderstaten.	För vommikroberna är 0 ett tillräckligt värde.

<p>pH Surhetsgrad Titrering</p>	<p>Meningen med ett lågt pH-värde är att det ska förhindra förskämning. Om pH-värdet är <4, är fodret gott och vommens mikrobverksamhet fungerar. Ett högt pH-värde avslöjar feljäsning. Då innehåller fodret mycket ammoniak. Feljäst foder kan hos mjölkkor leda till förluster för dålig mjölk kvalitet.</p>	<p>Gott = <4,0 Kritiskt = 4,0-4,5 Dåligt = >4,5</p>
<p>Ammoniakkväve g/kg N Beräknat</p>	<p>Beskriver nedbrytningsgraden hos foderprotein. Värdet beräknas på basis av ammoniaken i pressaften och fodrets proteinhalt. Om värdet är högt, har fodret ett dåligt proteinvärde.</p>	<p>Gott 60 Kritiskt 60-80 Dåligt >80</p>
<p>Lösligt kväve g/kg N Beräknat</p>	<p>Liksom ammoniakkväve beskriver också lösligt kväve nedbrytningen av protein och fodrets kvalitet.</p>	<p>God <400 Rätt bra <500-600 Förskämt foder >600</p>
<p>Mjolk- och myrsyra g/kg ts Titrering</p>	<p>Värde som beskriver mjölksyrarjäsning eller mängden ensileringsmedel. Sockerarter som bildar mjölksyra i fodret. Myrsyra bildas ur ensileringsmedel. Båda syrorna har en ensilerande verkan på fodret.</p>	<p>Syraensilering 35-60 Biologisk ensilering 50-80</p>
<p>Flyktiga fettsyror g/kg ts Titrering</p>	<p>Värdet visar den sammanlagda mängden flyktiga fettsyror. Det beskriver eventuell fel- eller bijäsning i fodret. Om det blivit en bijäsning, innehåller fodret ättiksyra. Feljäst foder däremot innehåller smörsyra.</p>	<p>Gott <20 Kritiskt 20-30 Förskämt/dåligt >30</p>
<p>socker g/kg ts NIR-metoden</p>	<p>Utfodringsmässigt har korna inget egentligt behov av socker. En liten sockermängd i fodret skvallrar dock om feljäsning i fodret. Foder som ensilerats med biologiska medel innehåller vanligen mindre socker är de som ensilerats med syra.</p>	<p>minst 50 g/kg ts målvärde 50-150 g/kg ts</p>
<p>Konsumtionsindex Beräknat</p>	<p>Värdet beskriver hur mycket fodrets sammansättning påverkar mjölkorns relativa konsumtionspotential. Konsumtionsindexet påverkas av D-värdet, jäsningskvaliteten, torrsubstanshalten, fibermängden, skörden och växtslaget. Konsumtionsindexet har direkt verkan på mjölkornas konsumtion.</p>	<p>Variationerna mellan grovfodren är 95-110 poäng. 1 indexpoäng ökar dagskonsumtionen med 0,1 kilo torrsubstans.</p>